

Dosarul nr. 3ra-223/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (R. Berdilo)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Moraru, B. Bîrca și E. Clim)

ÎNCHEIERE

6 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinînd admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ungureanu Vasile împotriva Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratului General al Poliției și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratului General al Poliției și Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i efectueze recalcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-i două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu pentru perioadele activității în izolatorul de detenție provizorie,

împotriva deciziei din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, fiind menținută hotărârea din 29 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

Vasile Ungureanu a depus cerere de chemare în decată la 11 iulie 2017 împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției, intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratului General al Poliției și Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i efectueze recalcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-i două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu pentru perioadele activității în izolatorul de detenție provizorie.

Reclamantul în motivarea pretențiilor a indicat că a activat în cadrul organelor afacerilor interne ale Republicii Moldova, în perioada 14 noiembrie 1992 – 17 decembrie 2010.

Pe parcursul activității, în perioada 10 decembrie 1999 – 17 iunie 2004; 21 iulie 2005 – 26 iunie 2008 și 29 iunie 2008 – 17 decembrie 2010, a deținut funcții în izolatorul de detenție provizorie din cadrul Comisariatului de Poliție Bălți.

Vasile Ungureanu a specificat că s-a adresat cu o cerere prealabilă în adresa Ministerului Afacerilor Interne și Casei Națională de Asigurări Sociale prin care a

solicitat să-i fie recalculată vechimea în muncă corespunzător perioadei din cadrul Izolatorului de detenție provizorie din cadrul Comisariatului de Poliție Bălți.

Reclamantul a opinat că deși cererea prealabilă a fost adresată Ministerului Afacerilor Interne, reclamantul a primit răspuns de la Inspectoratul General al Poliției cu nr. 34/3-M-216/17 din 14 iunie 2017, prin care a fost informat că nu există temei legal în acest sens.

Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 34/3-U-983/17 din 30 iunie 2017, Vasile Ungureanu a fost informat precum că recalcularea vechimii în muncă se face de către instituția de forță.

Reclamantul a indicat că nu este de acord cu cele invocate de către Inspectoratul General al Poliției și cu acțiunile Ministerului Afacerilor Interne, le consideră neîntemeiate și ilegale

Consideră Vasile Ungureanu că deoarece Ministerul Afacerilor Interne avea calitatea de angajator în perioada de referință și este organul ierarhic superior al Inspectoratului General al Poliției, urma să examineze cererea prealabilă și să ofere răspuns asupra deciziei primite.

Pe parcursul judecării cauzei în prima instanță, reclamantul la 26 ianuarie 2018, a depus o cerere prin care și-a concretizat pretențiile și calitatea procesuală a părților (f.d. 95).

A solicitat Vasile Ungureanu:

- recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova de a examina cererea prealabilă și a oferi un răspuns;
- recunoașterea ca fiind ilegal răspunsul Inspectoratului General al Poliției al RM nr. 34/3-M-216/17 din 14 iunie 2017;
- recunoașterea ca fiind ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. U-27/18 din 19 ianuarie 2018;
- obligarea Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea vechimii în muncă a lui Ungureanu Vasile cu includerea în ea a avantajelor de două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu, pentru perioadele activării în izolator de detenție provizorie: 10 decembrie 1999 – 17 iunie 2004; 21 iulie 2005 – 26 iunie 2008; 29 iunie 2008 – 17 decembrie 2010.

Prin hotărârea din 29 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Ungureanu Vasile.

A fost recunoscut ilegal refuzul Ministerului Afacerilor Interne de a examina cererea prealabilă din 29 mai 2017 și a oferi un răspuns.

A fost consideră neîntemeiat răspunsul Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu nr. 34/3-M-216/17 din 14 iunie 2017.

A fost considerat neîntemeiat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu nr. U-27/18 din 19 ianuarie 2018.

A fost obligat Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova să efectueze recalcularea vechimii în muncă a lui Ungureanu Vasile cu includerea în ea a avantajelor de două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu, pentru perioadele activării în izolator de detenție provizorie: 10 decembrie 1999 – 17 iunie 2004; 21 iulie 2005 – 26 iunie 2008; 29 iunie 2008 – 17 decembrie 2010. În

rest, pretențiile înaintate de către Ungureanu Vasile au fost respinse (f.d. 122, 130-137).

Pentru a hotărî astfel, instanța de judecată a considerat că probele anexate la dosar justifică pretențiile invocate în acțiune.

Manifestînd dezacord față de hotărârea primei instanțe, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova la 27 aprilie 2018, a contestat-o cu apel solicitînd casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea sa fie respinsă integral.

Prin decizia din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, fiind menținută hotărârea din 29 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 162, 163-170).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că prima instanță a elucidat toate circumstanțele pricinii, a apreciat obiectiv și sub toate aspectele probele administrate la dosar și în consecință a fost emisă o soluție corectă.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, la 2 ianuarie 2019, a contestat-o cu recurs solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului s-a invocat că atît instanța de apel, cît și prima instanță nu au constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei, fiind încălcate normele de drept procedural și aplicate eronat normele de drept material.

Totodată, recurentul a accentuat că prin adoptarea Legii nr. 320 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului din 27 decembrie 2012, a fost instituit Inspectoratul General al Poliției, ca unitate centrală de administrare și control a Poliției, cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova.

A specificat recurentul că potrivit Recomandării Curții Supreme de Justiție nr. 80 din 21 octombrie 2015 „cu privire la subiectul responsabil de achitarea sumelor bănești izvorîte din litigiile intentate de angajații Ministerului Afacerilor Interne și subdiviziunilor subordonate acestuia”, Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției sunt două persoane juridice distincte, care dispun de autonomie financiară și managerială pentru care Legea delimitează strict care sunt subdiviziunile și competențele.

În astfel de circumstanțe, consideră recurentul că reclamantul/intimat s-a adresat către un pârât necorespunzător.

Potrivit art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că decizia recurată a fost recepționată de către recurent la 27 noiembrie 2018 (f.d. 177), iar cererea de recurs a fost declarată la 2 ianuarie 2019.

Prin urmare, Colegiul consată că recursul a fost declarat în termen.

Copia recursului a fost expediată în adresa intimatului la 29 ianuarie 2019, iar la 19 februarie 2019, în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit referința prin care Ungureanu Vasile a solicitat considerarea recursului declarat de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și buneii-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, parag. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, parag. 41, *Marc Brauer*, ibidem, parag. 35; *Miessen*, ibidem, parag. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, *Sturm v. Luxemburg*, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurentul Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a criticat decizia Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2018 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile recurentului Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, temeiurile inserate în cererea de recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea de recurs spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurteii nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecătii nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, *Petrovic v. Luxemburg*, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, *Sturm v. Luxemburg*, ibidem, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele

folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, inter alia, Helle v. Finlanda, 19 decembrie 1997, parag. 55; Latourniere v. Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen v. Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Benjamin Nersesyan, ibidem, parag. 23 – 24; Akaki Tchaghiashvili, ibidem, parag. 34 sau Papaioannou v. Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinare în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Valeriu Doagă

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu